herpy

SLANGER

Sumatran Short-tailed Python

Python curtus

Python curtus er en tung, korthalet pyton fra Sumatras sumpskoger og regnskoger, mørkebrun til kullsvart, ofte med grått eller sølvfarget hode. Den blir 110-150 cm, veier flere kilo og spiser rotter. Den lever 20-25 år og stelles i et stort, ventilert gulvterrarium med stabil varme, 60-80 % luftfuktighet og en stor vannskål.

Familie: Pythonidae Tidligere navn: *Aspidoboa curta*

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**110-150 cm** total lengde inkl. hale
Vekt	**4 000-7 000 g**
Levealder	**20-25 år**
Aktiv	**I skumringen og om natten**
Levevis	**Bakkelevende**
Biotop	**Regnskog og våtmark**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**120 × 60 × 45 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**26-28 °C**
Varmeplass	**30-31 °C**
Temperatur, natt	**25-26 °C**
Luftfuktighet	**60-80 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Ikke nødvendig**
Kosthold	**Virveldyr**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**36-48 mnd.**
Kullstørrelse	**6-12 egg**
Inkubasjon	**75-90 dager** ved 31-32 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
EU-vedlegg	**Vedlegg B**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Python curtus er en kraftig, tungt bygd pyton med en svært kort hale i forhold til kroppen. Voksne dyr er mørkebrune til kullsvarte med svart, grått eller sølvfarget hode; enkelte har oransje eller gult hode. Arten har ingen røde eller oransje fargeformer; dem har bare *P. brongersmai*. Unger er lysere enn voksne og mørkner kraftig når de vokser. Artsnavnet *curtus* er latin for kort.

Voksne er 110-150 cm inkludert hale, og enkelte gamle dyr kan nå opp mot 2 m. Hunnene er tydelig større og tyngre enn hannene. Et voksent dyr på 120-150 cm veier typisk 4-7 kg, langt mer enn mange lengre slanger, fordi kroppen er så kraftig. Nyklekte unger er 20-30 cm lange. Arten er den minste av de tre korthalede pytonene. De to andre, *P. brongersmai* og *P. breitensteini*, ble tidligere regnet som underarter av *P. curtus*, men har siden 2001 vært egne arter med egne veiledninger. I handelen blandes de tre ofte sammen under felles handelsnavn, så spør alltid etter det vitenskapelige navnet og dyrets opprinnelse.

Arten er høylytt: når den er truet, hveser og puster den kraftig og kan bite, men oppdrettede dyr er normalt rolige når de er vant til håndtering. Det dårlige ryktet gruppen fikk med de viltfangede voksne dyrene som ble importert tidligere, passer ikke på dagens oppdrettede dyr. Arten passer best for holdere med erfaring i tropisk luftfuktighet og tunge pytoner. Levetiden er 20-25 år.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Utbredelse og leveområde

Python curtus lever på Sumatra i Indonesia, i de sørlige og vestlige delene av øya, og på de nærliggende øyene Bangka og Siberut. Typelokaliteten er Sumatra. Arten finnes ikke i Thailand, og angivelser fra Singapore gjelder trolig *Malayopython reticulatus*.

P. brongersmai lever i det østlige og nordlige Sumatra og på Malayahalvøya, *P. breitensteini* på Borneo. Dyr i handelen kommer mest fra Indonesia: mange er klekket i fangenskap av viltfangede, drektige hunner og deretter eksportert, mens andre er oppdrettet i flere generasjoner.

> **Naturlig utbredelse:** Indonesia.

LEVEOMRÅDE

Python curtus lever i tropiske lavlandsskoger, sumpskoger og myrer og langs elvebredder og vassdrag. Den er landlevende og svært stille, ligger sammenrullet i skjul eller halvt nedgravd i jord og blader og lurer på gnagere og fugler langs smale stier nær vann. Den er mest aktiv om kvelden og om natten og kommer frem for å drikke, ligge i vannet og jakte.

Klimaet er varmt og fuktig hele året med liten forskjell mellom årstidene. Jordbunnen er fuktig og består av tykke lag av plantemateriale. Arten drikker mye og ligger gjerne i vann. Det forklarer artens krav til høy fuktighet, stabil varme og en stor vannskål i terrariet.

Stell

TERRARIET

En voksen *Python curtus* trenger et terrarium på minst 120 × 60 × 45 cm (lengde × bredde × høyde). Arten er landlevende og klatrer sjelden, så gulvarealet betyr mer enn høyden; svært høye terrarier gjør det bare vanskeligere å holde på fuktigheten. Unger starter i en liten, lukket boks, for eksempel 25 × 15 × 10 cm med ventilasjonshull, og flyttes til større bokser etter hvert som de vokser. For store rom stresser unger og kan få dem til å slutte å spise.

Det beste materialet er PVC eller annen plast med få, velplasserte ventilasjonsåpninger, fordi det holder bedre på varme og fuktighet enn glass. Brukes glass, må størstedelen av nettet dekkes til, og man må spraye oftere. Terrariet skal være tett og ha et solid, låsbart lokk, for slangen er sterk. Bruk en bunn av kokosfiber, kokosflis eller sypressflis, 7-10 cm dyp, holdt fuktig, men ikke våt. Vanlig kjøkkenpapir eller kraftpapir i flere lag er en praktisk, hygienisk løsning der man selv regulerer fuktigheten. Unngå furu og sedertre.

Gi minst to skjul som passer tett til den tykke kroppen, ett i hver ende av gradienten, og dekk gjerne tre av terrariets sider til. Slangen holdes alene. Skift hele bunnen hver 4.-6. uke, og fjern avføring straks.

TEMPERATUR

Terrariet skal ha en svak gradient: 26-28 °C om dagen med et varmt sted på 30-31 °C i den ene enden og 25-26 °C om natten. Arten tåler varme dårlig: over 32 °C blir den stresset, slutter å spise og kan i verste fall få nervesymptomer. Svingningene skal være små.

Varmen leveres best ovenfra av et keramisk varmeelement eller et strålevarmepanel, alltid styrt av en termostat med føler i slangens høyde. En varmematte kan brukes, men den tunge slangen presser seg ned mot gulvet og får lett forbrenninger, så den skal ligge under skjulet og være termostatstyrt. Bruk aldri varmesteiner. Mål temperaturen med digitale termometre i begge ender av terrariet. Er stuen kald om natten, må det tilføres varme uten lys.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Fuktighet er det viktigste miljøtallet for *Python curtus*. Luftfuktigheten skal ligge stabilt på 60-80 %. Under 60 % over lengre tid gir hudskifteproblemer og luftveisinfeksjoner, og et konstant vått terrarium gir rynket hud og skjellråte. Målet er fuktig, men ikke stillestående luft.

Hold fuktigheten med en dyp, fuktig bunn, delvis tildekkede ventilasjonsåpninger og en stor vannskål. Spray terrariet etter behov, særlig når slangen er i ferd med å skifte hud, og sjekk at bunnen tørker lett opp mellom sprayingene. Vannskålen skal være så stor at hele slangen kan ligge i den, og være av tung keramikk, slik at den ikke velter. Arten drikker mye og ligger ofte i vannet, særlig før hudskifte og etter måltider. Skift vann daglig og rengjør skålen, fordi slangen ofte avsetter avføring i vannet. Ligger slangen konstant i vannet, kan terrariet være for varmt, det kan mangle et skjul, eller slangen kan ha midd. Et hygrometer i terrariet viser om fuktigheten holder.

Les mer: Typiske sykdommer og tegn på sykdom

LYS OG UVB

Python curtus er mest aktiv om kvelden og om natten, men skal ha en fast dag-natt-rytme. 12 timer lys og 12 timer mørke styrt av en tidsbryter passer til artens ekvatoriale hjemland. Terrariet skal ikke være sterkt opplyst, og skygge og mørke skjul er viktigere enn lys.

UVB er ikke nødvendig for den nattlige, skjult levende arten, og det er ikke dokumentert noe krav om UVB i fangenskap. Et svakt UVB-rør kan brukes som dagslys så lenge slangen kan trekke seg ut av lyset. Nattlys er unødvendig.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Python curtus spiser hele, frosne og opptinte gnagere. Rotter er standard, fra rotteunger til unger, til middels store og store rotter til voksne. Levende bytte frarådes, fordi gnageren kan skade slangen. Tin byttet i kjøleskap natten før, og varm det i en lukket pose i varmt vann rett før fôring, for slangen finner byttet med varmefølsomme groper i leppene, og et kaldt bytte vekker ikke interesse. Fôr med lang pinsett og rolige bevegelser, for slangen har en kraftig fôringsrefleks.

Byttets bredde skal svare til slangens bredeste del. Unger og unge dyr i vekst fôres hver 7.-10. dag. Fra omtrent tre års alder fôres hver 14. dag med en middels stor til stor rotte, og dyr som lett går opp i vekt, får mindre bytte eller fôres hver 21. dag, tilpasset vekt og kondisjon. Det er veiledende tall. En frisk slange er fast og muskuløs med et lett avrundet tverrsnitt; er kroppen myk og deigaktig, og ryggraden forsvinner i fett, fôres den for mye. Arten har stor appetitt og langsomt stoffskifte, så overfôring og fedme er en av de hyppigste feilene.

Ikke håndter slangen i minst 72 timer etter et måltid, for oppkast er en alvorlig belastning. Etter oppkast venter man minst to uker og tilbyr så et markant mindre bytte. Gjentatt oppkast må til veterinær. Avføring kan komme med flere ukers mellomrom, hos voksne opptil fire måneder, uten at det er et problem hvis slangen spiser og ellers er frisk. Vei slangen jevnlig.

ATFERD OG HÅNDTERING

Python curtus er stillesittende og tilbringer mesteparten av dagen skjult og urørlig; det er normalt. Den er tung og sterk og skal støttes med begge hender og underarmer. Dyr som er vant til håndtering, er rolige, mens unger kan være nervøse og bite. Arten puster og hveser høyt når den er utrygg, og det er normalt og ikke nødvendigvis tegn på aggresjon.

La en nyinnkjøpt slange være i fred til den spiser regelmessig, før den håndteres. Hold øktene korte, rolige og regelmessige, og avslutt når slangen er avslappet. Ta aldri tak i hodet eller halen, og dingle den ikke. Ikke håndter slangen under hudskifte eller i 72 timer etter et måltid. Biter den, ikke riv den løs. Sårene vaskes med vann og såpe. En stor slange håndteres best når en annen voksen er til stede.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hunner er som voksne større og tyngre enn hanner. Kjønnsbestemmelse med sonde ved kloakken skal utføres av en erfaren person eller veterinær. Kjønnsmodenheten avhenger mer av størrelse og kondisjon enn av alder. Alderen er ikke dokumentert for arten; tallet i spesifikasjonene er lånt fra *P. brongersmai*, der dyrene blir kjønnsmodne etter 3-4 år. Hunner skal være fullvoksne og i god kondisjon før de pares.

PARRING

Om en kjøleperiode med litt lavere temperatur er nødvendig for å sette i gang paringen, er ikke dokumentert for arten. Dyrene holdes hver for seg, og hannen settes inn til hunnen under oppsyn og skilles fra igjen etterpå. Fôr bare når dyrene er adskilt. Avl bør bare vurderes med stor omtanke, og avkommet må få gode hjem.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger få, men store egg, sjelden mer enn omtrent et dusin. Det nedre tallet i spesifikasjonene er et anslag. Hunnen ruller seg rundt kullet og kan skjelve for å produsere varme hvis temperaturen faller. Gi henne et mørkt, fuktig skjul å legge i.

INKUBASJON

Eggene flyttes til en rugemaskin uten å bli snudd. Inkubasjonstemperaturen er ikke dokumentert for arten; 31-32 °C er lånt fra nære slektninger. Eggene klekkes etter 2,5-3 måneder (75-90 dager).

OPPDRETT AV UNGER

Nyklekte unger er 20-30 cm lange og lysere enn voksne. De holdes enkeltvis i små, ventilerte bokser med skjul og vannskål ved 26-28 °C og tilbys etter første hudskifte en liten rotteunge en gang i uken. Unger er mer sårbare for feil i fuktighet og varme enn voksne, så velg ikke en nyklekt unge som første dyr av arten, men en veletablert ungslange på noen måneder som spiser godt.

Helse og vanlige feil

Python curtus er hardfør når klimaet er riktig, men feil i fuktighet og varme gir raskt problemer. De typiske feilene er:

- Luftveisinfeksjon med hvesende pust, slim og pusting med åpen munn. Den skyldes oftest for lav fuktighet, dårlig ventilasjon eller for lav temperatur. Krever veterinær hvis symptomene varer mer enn et par dager.
- Skjellråte når bunnen er konstant våt og luften stillestående. Hold bunnen fuktig, ikke våt.
- Dårlig hudskifte i for tørr luft. Øk fuktigheten når slangen er i ferd med å skifte hud.
- Overvekt ved for hyppig eller for stor fôring.
- Oppkast hvis slangen håndteres for tett på et måltid eller får for stort bytte.
- Inklusjonslegemesykdom (IBD), en virussykdom hos boaer og pytoner med nervesymptomer som stjernekikking og kronisk oppkast. Det finnes ingen behandling, så nye dyr må i karantene.

Slanger skjuler sykdom. Veiing, notater om fôring og hudskifte og regelmessig ettersyn er det beste tidlige varselet. Kontakt en veterinær med erfaring med krypdyr hvis slangen går ned i vekt, har pusteproblemer eller ikke spiser på flere måneder.

Les mer: Karantene og hygiene

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.